

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **S., Š., IČO: X.**, proti povinnému: **E., nar. X., B.**, zastúpený opatrovníčkou J., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Bratislava II, o **vymoženie 165,97 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn.: 37 Er 4752/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 12. decembra 2012 proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 10. novembra 2009, č. k.: 37 Er 4752/2006-11 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2012, č. k.: 18 CoE 70/2011-26, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2012, č. k.: 18 CoE 70/2011-26 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava II z 10. novembra 2009, č. k.: 37 Er 4752/2006-11 sa **z r u š u j ú** vec **v r a c i a** Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súdnemu exekútorovi Mgr. V. bol 24. júla 2006 doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu „Rozhodnutie o priestupku Č. p.: ORP-188/DI-2-2004-V-I, ORP-189/DI-2-2004-V-I, ORP-204/DI-2-2004-V-I“, ktorý vydal Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I 18. júna 2004 a ktorým bola povinnému uložená pokuta vo výške 5.000,-Sk a trovy konania 150,- Sk (ďalej len „exekučný titul“).

Okresný súd Bratislava II vydal 07. novembra 2006 poverenie na vykonanie exekúcie z uvedeného exekučného titulu.

Na podnet súdneho exekútora na zastavenie exekúcie ex offo, Okresný súd Bratislava II uznesením z 11. mája 2009, č. k.: 37 Er 4752/2006-8 exekúciu v zmysle § 57 Zákona č.

233/1995 Z. z. osudných exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zastavil, nakoľko v trojročnej prekluzívnej lehote nebola pohľadávka z exekučného titulu vymožená.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 10. novembra 2009, č. k.: 37 Er 4752/2006-11 zaviazal oprávneného zaplatiť súdnemu exekútorovi Mgr. V. trovy za výkon exekučnej činnosti vo výške 47,80 eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Rozhodol tak v zmysle § 200 ods. 2 Exekučného poriadku, nakoľko počas exekúcie došlo k preklúzii práva oprávneného z exekučného titulu, teda oprávnený od začiatku exekučného konania znášal riziko neúspechu exekúcie v prípade uplynutia prekluzívnej doby spätéj s jeho právom na zaplatenie dlžnej sumy (ďalej len „rozhodnutie okresného súdu“).

Na odvolanie oprávneného Krajský v Bratislave, ako súd odvolací, uznesením z 31. januára 2012, č. k.: 18 CoE 70/2011-26 uznesenie okresného súdu potvrdil, povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 219 ods. 2 O. s. p. uviedol, že v danom prípade k zastaveniu exekúcie došlo márnym uplynutím lehoty na vykonanie exekučného titulu, pričom miera účasti oprávneného na nevymožení jeho pohľadávky je vyjadrená tým, že hoci sa exekučný titul stal vykonateľným 05. júla 2004, exekútor získal poverenie na vykonanie exekúcie až po márnom uplynutí dvoch rokov a štyroch mesiacov 07. novembra 2006. Ide o prípad tzv. márnej exekúcie, kedy sa exekúcia síce začala dôvodne, ale jej vykonanie sa stalo v jej priebehu neprípustné pre zánik práva. Úspešným z hľadiska procesného, a v tomto prípade aj hmotného je povinný, nakoľko z hľadiska hmotného exekučný titul neexistuje. Zodpovednosť za procesný výsledok exekučného konania potom musí niesť oprávnený, keďže ide o jeho procesný neúspech. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a povinnému tieto trovy nepriznal, pretože mu žiadne v odvolacom konaní nevznikli.

Na podnet oprávneného podal proti uvedeným uzneseniam okresného a krajského súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Obe rozhodnutia navrhol zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie. Ako dovolací dôvod namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Uviedol, že súd môže uložiť oprávnenému nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie podľa § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho

zavinením, alebo z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Uvedené zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v § 197 Exekučného poriadku, v zmysle ktorej náklady na výkon exekučnej činnosti uhrádza povinný. Použitie tohto ustanovenia prichádza do úvahy iba v prípade splnenia zákonných predpokladov, a to, že exekučné konanie bolo zastavené zavinením oprávneného a existuje príčinná súvislosť medzi zavinením oprávneného a zastavením exekúcie, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Uviedol, že v predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom ustanovený predpoklad, a preto nebol dôvod na použitie uvedenej výnimky. Dovolateľ zaujal názor, že pokiaľ oprávnený podal včas návrh na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jeho procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnený nemohol postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto konania ovplyvniť. Okrem toho, ak súd zistí stratu účinnosti exekučného titulu, je povinný z úradnej moci exekúciu zastaviť. Náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenému podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku aj vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. V uvedenej exekučnej veci súd a ani súdny exekútor existenciu majetku na strane povinného na uhradenie trov exekúcie neskúmali. Dovolateľ vyslovil názor, že ak márne uplynie lehota na nútený výkon rozhodnutia, povinnému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi. Oprávnenému nemožno uložiť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi len preto, že podal návrh na vykonanie exekúcie. Vždy treba skúmať, či oprávnený procesné zaviniel zastavenie exekúcie, a aj mieru jeho zavinenia. Procesné zavinenie oprávneného nemožno založiť na jeho úkone - podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenému.

Oprávnený sa s obsahom mimoriadneho dovolania stotožnil.

Súdny exekútor a povinný sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu orgánu konajúceho v mene

oprávneného (§ 243e ods. 1 a ods. 2 O. s. p.), a že je prípustné (§ 243f ods. 2 O. s. p. a contrario), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Dovolateľ v mimoriadnom dovolaní ako dovolací dôvod uviedol, že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 /veta prvá/ Exekučného poriadku, za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelne vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zväži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne povinný, a oprávňuje ho uložiť povinnosť nahradit' trovy exekúcie oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupuje určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie citovanej výnimky. Pod zavinením oprávneného v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávneného, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jeho konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa stotožnil s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnený podal včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jeho procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnený skutočne nemohol nijako ovplyvniť postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania. Navyše súd by mal ex offo povinnosť exekúciu zastaviť, ak by v priebehu konania zistil stratu účinnosti exekučného titulu.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie krajského ako aj rozhodnutie okresného súdu spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (porovnaj napr.

sp. zn.: 3 MCdo 11/2009, 4 MCdo 11/2008, 5 MCdo 20/2011, 6 MCdo 4/2010, 7 MCdo 13/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí okresný súd rozhodne aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. júna 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Monika Poliačiková